

Ministrstvo za kulturo RS
Maistrova 10
1000 Ljubljana

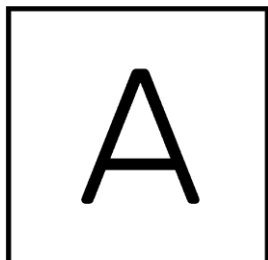
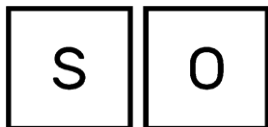
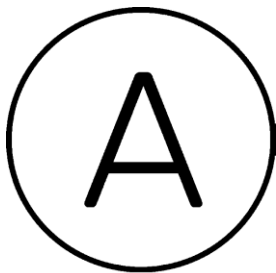
Ljubljana, 26. januar 2023

Poziv k sprejemu in uveljavitvi Pravilnika o določitvi kriterijev za izkazovanje pomembnejših dosežkov delovanja nevladne organizacije za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju kulture, varstva kulturne dediščine ali medijev, s predlogom pravilnika

Spoštovani,

posredujemo vam predlog novega Pravilnika o določitvi kriterijev za izkazovanje pomembnejših dosežkov delovanja nevladne organizacije za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju kulture, varstva kulturne dediščine ali medijev (v nadaljevanju: pravilnik), ki smo ga po posvetovanju s člani društva in Društvom novinarjev Slovenije¹ pripravili z namenom, da bi zapolnili pravno praznino, ki je ob sprejemu Pravilnika o določitvi kriterijev za izkazovanje pomembnejših dosežkov delovanja nevladnih organizacij za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področjih vzgoje in izobraževanja, znanosti, raziskovalne dejavnosti in športa leta 2019 nastala kot smiselna reakcija MIZŠ, takrat pod vodstvom ministra Jerneja Pikala, na ukinitev t. im. *superministrstva*, ki mu je do leta 2013 načeloval minister Žiga Turk, ter uveljavitev Zakona o nevladnih organizacijah (v nadaljevanju: ZNOrg) v letu 2018, ki je reformiral področje. Sprejem novega pravilnika za področje MIZŠ tako pomeni tudi čas, ko sta prenehala veljavnosti in uporaba Pravilnika o določitvi kriterijev za izkazovanje pomembnejših dosežkov delovanja društva za podelitev statusa društva v javnem interesu na področju vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture in športa, na katerega z dnem 26. 1. 2023 prek uradne spletne

¹ Posvetovanje o predlogih ureditve statusa za področje medijev.

strani organa še [napotujejo navodila Ministrstva za kulturo organizacijam](#), ki bi želele status delovanja v javnem interesu bodisi pridobiti bodisi obnavljati.

V društvu smo mnenja, da četudi Ministrstvo za kulturo v postopkih dodeljevanja, odvzemanja in obnavljanja pravkar izpostavljeni pravilnik, na katerega napotuje, morebiti še uporablja navkljub dejstvu, da ni v veljavi, pravna praznina, ki je nastala v mandatu ministra Zorana Pozniča danes pomeni upravičeno podlago, da se institut statusa javnega interesa na področju kulture lahko tudi uporablja v drugačne namene, kot je ta, s katero je bil institut uveljavljen. Primeru tovrstnih uporab ali zlorab smo bili po mnenju splošne, zainteresirane in strokovne javnosti v mandatu ministra Vaska Simonitija tudi priča. Še več, v društvu menimo, da bi bila po veljavni regulativi, ki danes ureja področje, do dodelitve statusa delovanja v javnem interesu na področju kulture upravičena prav vsaka nevladna organizacija, ki izpolnjuje osnovne opredelitve, določene z ZNOrg. Prav z namenom, da bi zamejili možnosti zlorabe in sočasno statusu delovanja nevladnih organizacij, ki je v javnem interesu, povrnili pomen in ugled, ki so ga ob uveljavitvi instituta predvideli snovalci in odločevalci, predlagamo sprejem novega pravilnika, pripravili pa smo tudi predlog takšnega pravilnika.

Skozenj določila aktualiziramo in usklajujemo z uveljavljeno zakonodajo, predvsem z ZNOrg, ki ob splošnih obveznostih vseh nevladnih organizacij, ki lahko pridobijo status v javnem interesu, opredeljuje tudi resorne subjekte podpornega okolja. Skozi pravilnik uveljavljamo možnost, da nevladne organizacije v skladu s področjem, na katerem delujejo v javnem interesu, pridobijo smiseln status, in sicer predlagamo ureditev, ki predvideva tri različne statuse delovanja v javnem interesu na širšem področju kulture². Zasedujemo pa hkrati še dva cilja, in sicer:

- 1) v spodbudo nevladnim organizacijam, da bi status delovanja na področju kulture pomenil večje priznanje za

² Natančneje (vnovič) predlagamo uveljavitev statusa v javnem interesu na področju kulture (ZUJIK), kulturne dediščine (ZVKD) in medijev (ZUJIK in ZMed).

A

S O

C I

A

C I

J A

njihovo aktivno, področno³ pomembno in kakovostno delo, podelitev statusa v javnem interesu na širšem področju kulture pa bi hkrati pridobila na ugledu in veljavi, predlagamo zvišanje kriterijev za dodelitev statusa v javnem interesu na ravni obsega dejavnosti, krepimo pa tudi zahteve na ravni kriterijev kakovosti in presoje zadevnega kriterija. V ta namen skozi predlog pravilnika krepimo tudi vlogo strokovnih komisij ministrstva.

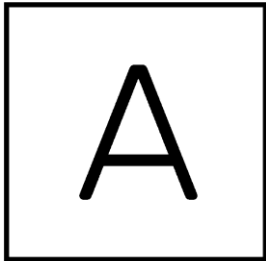
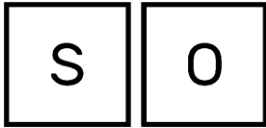
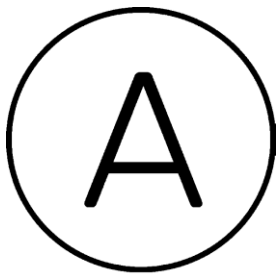
- 2) v okvirih določil ZNOrg zasledujemo kar najvišjo možno mero smiselne in uravnotežene administrativne in delovne obremenitve uslužbencev, funkcionarjev in organov ministrstva, pa tudi nevladnih organizacij v procesih podeljevanja, podaljševanja in odvzemanja statusov v javnem interesu na področju kulture, kulturne dediščine in medijev.

Ker je prav drugi cilj v določeni meri nesmiselno in nemogoče urejati skozi pravilnik, nekaj predlogov za njegovo dosego Ministrstvu za kulturo posredujemo v tem zapisu.

Kot osrednjega pomena v društvu vidimo, da se postopek pridobitve in obnavljanja statusa nevladne organizacije, ki je v javnem interesu na treh področjih, ki spadajo v resor Ministrstva za kulturo, v celoti digitalizira⁴, njegova digitalizacija pa se ob digitalizaciji prav vseh postopkov, ki zadevajo nevladno kulturo in naj poteka ob njenem aktivnem vključevanju v proces, predvidi že v uvodnih fazah snovanja napovedane osrednje informativne spletne točke Ministrstva za kulturo, portala e-Kultura. V društvu smo hkrati mnenja, da morata postopek in njegova digitalizacija v celoti in smiselno zasledovati kar najvišjo odprtost možnosti oblike dokazovanja delovanja v javnem interesu za nevladne organizacije na ravni izpolnjevanja določil ZNOrg in pravilnika. Sočasno velja za vse nevladne organizacije, še posebej nevladne organizacije, katerih večletne javne kulturne programe Ministrstvo za

³ Tako v smislu dejavnosti iz. 4. člena ZUJIK kot v smislu geografske organiziranosti delovanja v javnem interesu.

⁴ Ter odstrani potrebo po tiskanju in fizičnem pošiljanju dokumentacije.

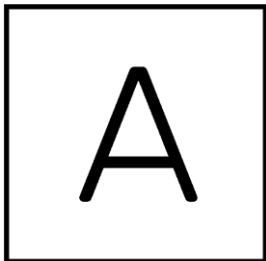
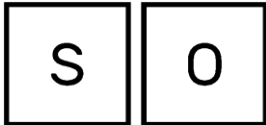
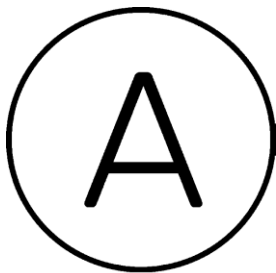
kulturo sofinancira⁵, v celoti zamejiti nesmiselno multiplikacijo poročanja **istih programov in projektov ter njihovih načrtov. Tako multiplikacijo poročanja navsezadnje odpravlja že ZNOrg.**

Pri tem naj spomnimo, da so nevladne organizacije državi enkrat na leto zavezane poročati o finančnem poslovanju, najmanj članske pa so dolžne vsem svojim članom v potrjevanje posredovati tudi letna programska poročila in načrte. Smiselno je tako, da ob ustrezni izpostavitvi v ta poročila vključenih programov v javnem interesu dokumentacija že predstavlja ustrezno osnovo za poročanje o delovanju v javnem interesu.

Nazadnje v delno administrativno razbremenitev ministrstva predlagamo še, da se v postopku pridobitve statusa v javnem interesu ter procesu digitalizacije za nevladne organizacije predvidi zahteva po samoopredelitvi posebnih dosežkov iz pravilnika, za katere NVO menijo, da jih izpolnjujejo ter jih ministrstvu dajejo v presojo. S tem bo uslužbencem, funkcionarjem in organom ministrstva, ki so pristojni za procesiranje in obravnavo vlog, prihranjeno zaenkrat povsem samostojno in vsesplošno ugotavljanje, katere od kriterijev NVO izpolnjuje. Osredotočili se bodo lahko predvsem na preverjanje skladnosti oddane vloge ter vrednotenje dokazil, vezanih na izkazovanje posamičnega in izbranega kriterija.

V uravnoteženje predlagane delne administrativne razbremenitve predlagamo, da organ NVO vlagateljice, ki za status zaprosajo ali ga podaljšujejo, začne dosledno obveščati o statusu njihove vloge. V praksi se danes postopki vodijo brez dialoga z ministrstvom in tako NVO vlagateljice lahko le ugibajo, ali so njihove vloge popolne, so potrebne dopolnitve, jim bo status podaljšan, odvzet... Razumete lahko, da tovrstna negotovost predstavlja stres, ugibanja pa lahko močno diktirajo osredotočanja na umetniško in kulturno dejavnost. Zato organ pozivamo, da prakso sporočanja uveljavi, do določene mere pa tovrstno obveznost ministrstva uveljavljamo tudi skozi predlog pravilnika.

⁵ In tako že iz naslova tega dejstva izpolnjujejo določila ZNorg in kriterije iz predloga pravilnika, kot bomo pokazali v prilogi k spremnem pismu.

V prilogi k spremnemu pismu boste našli konkretni predlog pravilnika, ki za izhodišče jemlje besedilo zadnje veljavne ureditve, na katerega zaenkrat ministrstvo NVO še napotuje. Da bi bilo spremembam besedila kar najlažje slediti, smo v njem spremembe označili, pod besedilom pa predlagane spremembe posameznih elementov oz. členov pravilnika tudi obrazložili. Verjamemo, da boste predlog znali vrednotiti kot strokoven in konstruktiven prispevek društva Asociacija, vsebinske mreže na področju kulture, k posodobitvi ureditve ministrstva, vezanega na področje nevladne kulture; kot temelj, ki, kot verjamemo, ga boste znali znotraj ministrstva natančno premisliti, nadgraditi ter po primernem obdobju javne razprave tudi uveljaviti.

Za morebitna dodatna pojasnila ostajamo na voljo.

Lep pozdrav,

Društvo Asociacija

DRUŠTVO ASOCIACIJA
—društvo nevladnih organizacij in
posameznikov na področju kulture

PISARNA
Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

SEDEŽ
Metelkova 6, 1000 Ljubljana

+386 (0)1 4341 244
+386 (0)51 773 611

info@asociacija.si
www.asociacija.si

DAVČNA ŠTEVILKA
38450666 (nismo dav. zav.)

MATIČNA ŠTEVILKA
1768875

TRR
SI56 61000 0014575 664
(pri DH d.d.)